
PRVDENTIA·PRÆSTAT
EX·LIBRIS
HEW·MORRISON

MARBH-RANN

DO

DHOMHNULL RUADH MAC-AN-T-SAOIR

A chaochail ann ann an Glascho air tus an t-Samhraidh, 1857.

LE

DONNACHADH MAC-DHUGHAILL

A' Ile,

Printed by NEIL CAMPBELL, Gaelic Bookseller,
17 Malta Street, Gorbals, Glasgow.

MDCCCLVIII.

MARBH-RANN.

AIR FONN,—"*Mort Ghlinne Comhann.*"

A' chraobh annais na daonnachd,
Càirich umad dubh-aodach a' bhròin,
'Chionn do chur bhi 'san fhàsach
'Tha gun challaid, gun ghàradh a' d' chòir,
'Chum do dhìon o reachd nàduir,
'S o a laghannan bàsmhor do d' phòr,
'Ghearras dhìot-sa do bhlàthaibh
'N uair is taitniche fàileadh do ròis.

'S faoilteach marbhtach do nàmhaid,
Nach feith ri geamhradh 'na thràth mar is nòs ;
Ach a thig gu fuar, fàilidh,
'Sa laidheas dlùth anns gach àit' air do mheòir
O 'n bheag fhaillein is tàire,
Gu ruig am meanglan is àirde ni glòir ;
Tha iad gun latha ri àireamh,
'S teachdair ascaoineach bàis air an tòir.

B' aithne dhomh-sa do'n fhior-stuth
Geug a bha fiùranach, dìreach g'a bàrr ;
'S leam gur cianail ri aithris
Gun do dh'iarradh a gearradh cho tràth ;

Ach a thaobh mar a thachair,
Gu'm b'e ùghdarras fhlaitheanais àird.
A leag a' gheug ud gu talamh,
Biodhmaid bì nis mu'n can sinn dad cearr.

A chinn a b' amlagaich ròineag,
Nan ceud caisreag a b' òr-loinnich snuadh;
'S tric a dhearc mi air bòichead
'Chuachan tuairneagach, neòineineach, ruadh,
'Bha nam mìltean an òrdugh,
Mar chruinn chluigeanan òmair bàrr-dhual;
'S fiamh gach aon mar bhuidh'-ròsan,
S driùchd an anmoich 'g an còmhdach air chluan.

'S beag an t-ioghnadh falt ceutach
Bhi air teampull nan ceud-fathan mòr,
'Bha 'cur thairis le geur-chuis,
'S caoimhneas cathranach, gnèidheil, gun phròis;
Uasal, macanta, céillidh,
Suairce, cinneadail, spéiseil, caomh, fòil;
Gu ciallach, faicilleach, stéidheil,
Gheibhte rianaibh do reusain gun neòil.

Bha caol-mhaladh ro mheachair
'Dion na sùl 'bha do mheas le cainnt bàird;
'S i cho gorm ri speur feasgair,
'S cuan a' freagairt do gheiltreadh nan àrd;
'N uair 'bhios iad ionnan 's a' pògadh,
S dath na doimhne ro-mhòr le dreach àilt,
'Toirt a ghuirme car dùbhlaidh,
Sud mar dhearcadh an t-sùil a bha blàth.

Chìte gile mar chanach,
No mar chobhar glan mara 's e 'ùr,
Air feadh deirge na fala,
'Bha gun mheirg—sa sìor lasadh na ghnùis;

Le breac-shèunain bheag òirdheirc,
'S iad mar ghrigleachain òr-lastail dhlùth,
'Chuireadh sgiamh air aon òighe
Air an d' ainmicheadh bòichead le dùil.

Urram beòil dhuit 'thoirt naigheachd
Do na chuala mi 'dh' fhearaibh ri m' bheò,
Ann an Gàidhlig gun stadaich,
Mar gun càirte gach facal ri ceòl;
Thigeadh geur-chuis le tuigse,
O d' ghrinn bheul bu neo-thuisliche glòir,
'Bhiodh na éifeachd do 'n duine
'S àirde dreuchd agus cumhachd aig mòd.

Och! mo dhiubhail mar tha mi,
Gun dùil uiread 's ri fàilte gu sìor,
O'n laimh a ghlacadh gu blàth mi,
Le smior furain a' ghràidh 'bha na chrìdh';
'S e i 'n diugh bhi san fhàrdaich,
Far nach fhaicear a càirdeas le sùil,
Ionndrainn làitheil nach fhàg mi
Gus an càirear mo chnàmhan san ùir.

Mar bhàn eala na tuinne
Bha do bhràghad, do mhuineal, 's do chom;
No sneachd cléiteach a' tuiteam,
'S gu'n e 'r éiginn a' ruigheachd gu fonn:
B' ion do bhainne o 'n bhuaile
A bhi taisgte gu cuannd' o dhus pronn;
Neo cha b' fhaileas a bhòichead
Do dhreach Dhòmhnuill 'bu mhoralaich conn.

Mar bhradan tarr-gheal an locha
B' amhuil balgan na coise bha còrr,
'S b' aobhar fharmaid do chalpa
Do fhleasgaichean anamanta, mòr;

Troidh ro chumachdail, aotrom,
Air a ceangal ri aobranaibh grinn,
Mar gun snaidht' i de 'n mharmor
Leis an dealbhadair b' ainmeile gnìomh.

Cha robh ball a bha 'd 'cholainn
Nach robh freagairt le cothrom da chéil,
'S nuair a dheanadh tu 'n iomairt
Cha bu mhàirnealach, liobasd' an ceum ;
Air feadh mòintich no rathaid
Cha trom leònadh a' chas ud am feur,
No 'n aon bhileag bu tlàithe
'Chinn an gàradh no 'n àilein fo 'n ghréin.

Cha bu nòs leat bhi sgalais
Air na h-ònrachdain fhanna, bhochd, thruagh,
'Bhiodh 'g an cràdh-lot le gaillinn,
'S air an sgànradh gu falamh mu'n cuairt ;
Thigeadh tiom' ann a t' anam
'N uair a chitheadh tu ainniseach fuar ;
'S b'e do dhùrachd bhi agad
Lòn a's rùsg r'a chur tharta gu luath.

Chaill do bhean-ghràidh 'n uair a thuit thu
Ulaidh àluinn ni dubhach dh'i 'là,
'S i mar eun air a leith-sgéith
Nach dean éiridh am feasda le càch ;
Chionn nach maireann a h-annsachd,
A sheas dìleas mar cheann dith gu bàs ;
A Thì nach dìobair a' bhanntrach,
No na dìleachdain fhann bi dhoibh blàth.

Chaill i fear a bha gaolach,
Chaill i athair d'a maothranaibh òg,
Chaill i fasgadh o'n ghaillinn,
'S dh' fhosgail bealaich nan garbh-fhras am beoil

Air an tigh 's gun an ceann air,
Ceart mar luing bhiodh gun chrann no gun seòl ;
'S a' mhuir gharbh-thonnach, thaosgach,
Ion 'sa' bàthadh nan daoine bh' air bòrd.

Beannachd buan leis na dh' fhag thu,
'S na faigheadh aon aca tàmailt ri'm beò ;
Mar bha 'n stoc o'n do bhuaint' iad,
Biodh gach meanglan neo-thruaillte nan seol
'S mar a b' àbhaist do d' shluagh-sa
Anns gach àite san cualas mu d' phòr,
Nach robh tais an àm cruadail,
Sliochd nan curaidh o Chruachan a cheò.

DUANAG DO CHRUACHAN-BEANN,

Le Paruig Mac-an-t-Saoir, Brocair, air dha tilleadh g'a dhùthaich á America agus fhaotainn fo fhéidh.

Cruachan-Beann, Cruachan-Beann,
Cruachan-Beann 's mor mo thlachd dhiot ;
Cruachan-Beann thar gach meall,
'S a chuid allt 'ruith roimh' ghlacaibh.

Cruachan-Beann 's e cho mòr,
Tha e sonruicht' r'a fhaicinn,
Cha'n 'eil a leithid 's an Roinn-Eòrp,
'S geal a chòta 'n àm sneachda.
Cruachan-Beann, &c.

Clann-an t-Saoir d'am bu dual
'Bhi 'n a d' chluanagan fasgach ;

An diugh cha'n fhaic mi aon de'n àl
'Gabhail tàmh ann a d' thaice.

'S iomad linn bho n' fhuair iad còir
Air a' bheinn is bòidhch' r'a faicinn ;
'S cho fhad' 's a ruitheas uillt gu cuan
Bidh an dualchas ud aca.

Fine 's duineala, gun ghruaim,
'N àm dol suas thun na batailt ;
'S an Ceann-cinnidh air an ceann
'Toirt comannd' do na gaisgich.

An Leitir-beann chaidh m' àrach òg—
Leitir bhòidheach nam badan ;
Gheibhte fiadh ann air an t-sliabh,
'S earbag ria'ch anns gach glac dheth.

Aite 's maisich tha fo 'n ghréin
Chaoidhch' cha leur dhomh r'a fhaicinn ;
'S bho 'n a chuir iad thu fo fhéidh,
'S goirt mo dheur 'gabhail beachd ort.

Fichead mìle tha mu'n cuairt
Anns a' chruaich ud tha maiseach ;
Agus trì dhiu air àird,
'S iomad bàrd a ghabh beachd ort.

Soraidh 'nis le Cruachan-Beann,
'S leis gach coire, 's gleann tha 'n taic ris ;
S e mo dhùrachd Clann-an-t-Saoir
Bhi chòmhnuidh ri 'dhà thaobh 's na thaice.

CRIOCH.